

Popis sekalnikov 2024

Matjaž Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Amina Gačo, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Martin Jež, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Nike Krajnc, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Darja Stare, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Matevž Triplat, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 15.07.2024 (<https://doi.org/10.20315/10.20315/IG.2024.0035>)

POPIS SEKALNIKOV 2024

Na Gozdarskem inštitutu Slovenije smo spomladi 2024 izvedli že šesti zaporedni popis sekalnikov. Glavni namen raziskave je spremljanje trga lesnih sekancev, analiza tokov lesne biomase v državi ter prispevati k pregledu stanja mehanizacije za proizvodnjo sekancev v Sloveniji. Pomembnost raziskave je v enotni metodologiji zbiranja podatkov, 16-letni tradiciji in velikem številu lastnikov strojev (sekalnikov in drobilnikov), ki jih anketa zajame.

V raziskavo smo vključili večino lastnikov strojev za proizvodnjo sekancev v Sloveniji, ki smo jih lahko evidentirali. Večina zajetih enot izhaja iz lastne podatkovne baze, preostale pa smo dodali iz baz podatkov prejemnikov nepovratnih sredstev, podatkov trgovcev s stroji, odkupovalcev lesnih ostankov žagarske industrije in članov strojnih krožkov.

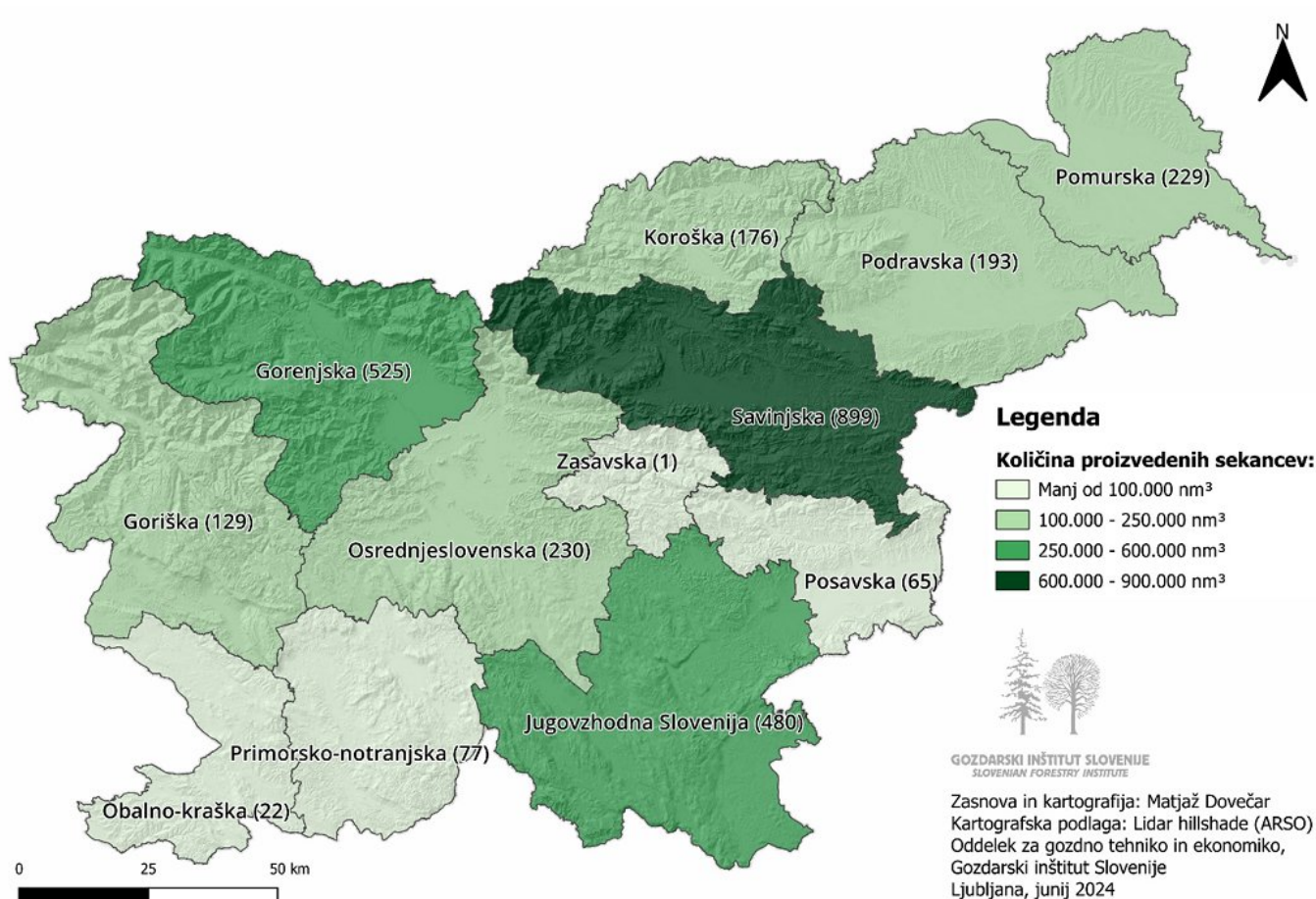
Največji delež anketirancev so predstavljali proizvajalci sekancev, ki so bili vključeni že v pretekle tovrstne raziskave. Nekateri anketiranci iz predhodnega popisa sekalnika nimajo več v lasti (npr. zaradi prodaje), smo pa na novo vključili tudi 55 lastnikov sekalnikov, ki za delo uporabljajo 60 sekalnikov. Z raziskavo »Popis sekalnikov 2024« ugotavljamo, da je trenutno v Sloveniji 235 subjektov (pravnih in fizičnih), ki imajo v lasti 263 sekalnikov. Skupno število evidentiranih sekalnikov je od predhodnega popisa višje za 9 %.

Ne zgolj število sekalnikov, narašča tudi evidentirana proizvodnja sekancev. Pridobljeni podatki kažejo, da je bila proizvodnja sekancev v letu 2023 s sekalniki, zajetimi v raziskavo, 3.037.337 nm³ oz. 20 % več od predhodnega popisa iz leta 2021.

Po številčnosti prevladujejo majhni sekalniki z zmogljivostjo do 30 nm³/h (nasuti m³ sekancev na obratovalno uro), ki predstavljajo 44 % vseh evidentiranih sekalnikov. Z 30 % deležem jim sledijo srednji sekalniki (zmogljivosti 30-100 nm³/h), s 26 % deležem pa veliki sekalniki z zmogljivostjo več kot 100 nm³/h.

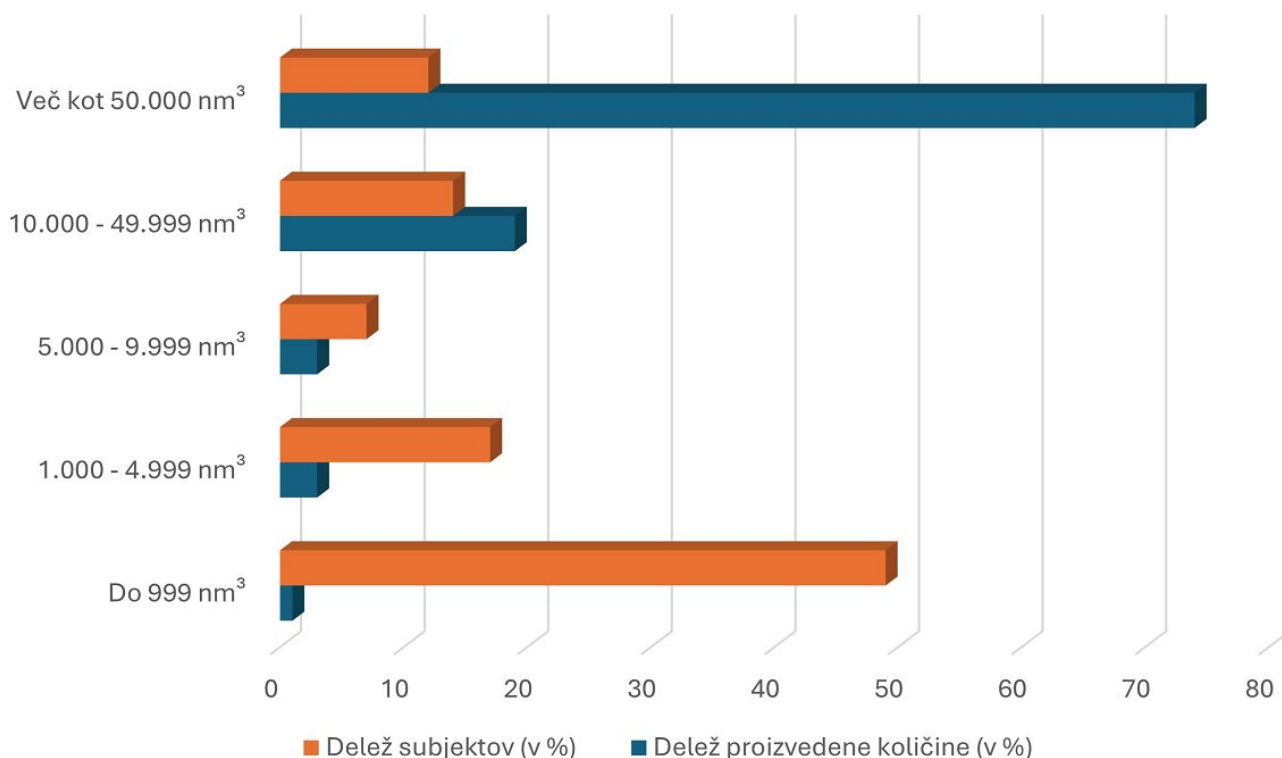
Dve tretjini vseh sekalnikov izhaja iz zgolj štirih statističnih regij: Savinjska (21 % vseh), Osrednjeslovenska (16 %), Gorenjska (16 %) in Jugovzhodna Slovenija (15 %). Kot v predhodnih popisih tudi tokrat prevladujejo premični ali mobilni sekalniki, takih je kar 89 % vseh. Tovrstno mehanizacijo lahko izvajalci uporabljajo v kateri koli statistični regiji v Sloveniji, tako da smo lokacijo pripisali zgolj naslovu izvajalca.

Nadalje ugotavljamo, da so največ sekancev proizvedli izvajalci iz savinjske regije (30 % celotne proizvodnje na ravni države oz. 899.000 nm³), sledi proizvodnja izvajalcev iz gorenjske (17 % oz. 525.000 nm³), jugovzhodne Slovenije (16 % oz. 480.000 nm³), osrednjeslovenske (8 % oz. 230.000 nm³) in pomurske regije (8 % oz. 229.000 nm³). Izvajalci iz ostalih regij so posamično proizvedli manj kot 200.000 nm³.

Slika 1: Proizvodnja sekancev po statističnih regijah v letu 2023. Podatki se nanašajo na sedež proizvajalca sekancev in ne na lokacijo zajema biomase. Ob imenu regije je v oklepaju navedena proizvodnja v 1.000 nm³.

Vse z raziskavo zajete subjekte (pravne in fizične) smo razdelili glede na količino sekancev, ki so jih proizvedli v letu 2023. Subjekti, ki imajo manjšo letno proizvodnjo sekancev (do 999 nm³), prevladujejo številčno in predstavljajo kar 49 % vseh subjektov. Po skupni letni proizvedeni količini sekancev pa močno prevladujejo veliki proizvajalci (več kot 50.000 nm³). Med vsemi je takšnih subjektov zgolj 12 %, a skupaj proizvedejo skoraj tri četrtine (74 %) vse evidentirane proizvodnje sekancev.

Slika 2: Struktura subjektov glede na obseg njihove proizvodnje sekancev v letu 2023

Evidentirani sekalniki kot vrsto surovine večinoma uporabljajo sečne (30 %) in žagarske ostanke (28 %). Sledi uporaba okroglega lesa (24 %), zunajgozdne biomase (14 %) ter ostalega (npr. odsluženega) lesa (4 %).

Več rezultatov naše raziskave si lahko preberete v brošuri Popis sekalnikov 2024. Brošura je dostopna na tej povezavi: <https://dirros.openscience.si/lzpisGradiva.php?id=19142>

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala podatke. Raziskavo smo opravili v sklopu Javne gozdarske službe Gozdarskega inštituta Slovenije, ki ga financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.